

zeli Agberk templomában Jézus vér-ereklyéjét, a szintén közelben lévő Arrakeloc- (Apostolok-) kolostorban pedig a keresztre feszítésnél használt szöveget láthatták a zarándokok. Minderről egy újkori európai örmény zarándok, Szimeon Lehaci 1612-ben készült leírása számol be.

További példák részletezése nélkül így megállapítható, hogy a történelmi fejlődés során a zarándoklatnak sem az eszmei tartalma, sem a külsősége lényegében nem változott, s mind keleten, mind nyugaton nagyjából azonos módon alakult. A „földi zarándokútját járó Egyház” tagjai, a hívek maguk is zarándokolnak (1Pt 2,11–12): lélekben, a mindennapi kötelességteljesítésben, a hitélet elmélyítésében, különleges alkalmakkor, pl. az idei jubileumi szentévben —lehetőség szerint— tényleges zarándoklatot is vállalva.

Guzsik Tamás

Megjelent az Ararát VI/7–8. 2000. július–augusztusi számában

Népszolozsma-misszió a Hit Évében

A népszolozsma-misszió célja kettős: hogy egyfelől a magyarországi és a határokon túli mintegy 3000 római katolikus templom közül minél több templomban elhangozzék magyar nyelven énekelt népszolozsma, másfelől hogy ezekben a templomokban, ill. ezek a közösségek énekeljék tovább lehetőségük szerinti rendszerességben az Egyház zsoltározó liturgiáját, a zsolozsmát.

Készítést érzünk minderre a XVI. Benedek pápa által meghirdetett Hit Évében, a II. vatikáni zsinat liturgikus konstitúciójának (Sacrosanctum Concilium) két kérését szem előtt tartva: „Ajánlatos, hogy a hívek is imádkozzák a szent zsolozsmát, a papokkal együtt vagy maguk között csoportokban, de akár egyénileg is” (SC 100), valamint: „A zsolozsmát kórusban és közösségben lehetőleg énekeljék”. (SC 99)

Talán kevesen tudják, hogy sokan vannak olyan gyermekek és fiatalok, de plébániai és más (pl. iskolai) közösségek is, akik rendszeresen énekelnek népszolozsmát (hetente vagy ünnepek alkalmával, de időnként naponta is), szinte ezen nőnek fel, áthatja életüket és vallásgyakorlatukat, segíti őket a szentmisen való gyümölcsöző és tevékeny részvételben. Velük bátorkodtunk elkészíteni a *Népszolozsmák* című könyv teljes, több mint 40 órás hangfelvételét egy DVD-lemezen, melyen két zsoltározó énekétől a 200 fős templomi hívőserег énekéig számtalan zsolozsmázási lehetőséget bemutatunk. Segítségül kívánjuk adni ezt mindazoknak, akik elfogadják ingyen egy népszolozsmás kötettel együtt, valamint lehetőséget nyújtanak arra, hogy személyesen is elmenjünk hozzájuk közösen zsolozsmát énekelni. Ezt akár kisebb, akár nagyobb csoportokban (gyermekekkel és fiatalokkal) is meg tudjuk valósítani, és ha alkalmas, feldíszítjük közös énekünket többszólamú zsolozsmatételekkel vagy néhány latin nyelvű énekkel is. Mindezt jótevőink és támogatóink segítségével tehetjük meg Isten nevében, az Anyaszentegyház javára.

A *Népszolozsmák* című kiadvány 1990-ben jelent meg először, néhai Dankó László kalocsai érsek úr írt hozzá ajánló sorokat. A kötet az *Éneklő Egyház* (1984) énekeskönyvben található népszolozsmás vesperások és halotti virrasztás továbbfejlesztése, mivel kellő számban és elosztásban tartalmaz a keresztény nép által anyanyelven énekelhető imaórákat kis-zsolozsma formában. Ezek nem mások, mint a nagyobb ünnepekre és a különféle liturgikus időszakokra könnyen megtanulható vesperások, laudések, virrasztó zsolozsmák (matutinumok) és kishórák.

Az említett kötetek tartalmának részletei, valamint szövegei és dallamai nyomán készült további népszolozsmák az elmúlt két évtized folyamán számos kiadványban jelentek már meg: Szent István tisztelete (Szent István Társulat, 1988), benne: Népvesperás Szent István király tiszteletére; Nagyhét (ferences kiadvány, 1992, 2009), benne: nagyheti zsolozsmák lamentációkkal; Praeerator, liturgikus vezérkönyv (Szent István Társulat, 2009), benne: Jeremiás siralmi (lamentációk) Nagycsütörtökre, Nagypéntekre és Nagyszombatra; Ecclesia Agathae (Magyar Napló, 2011), benne: Magyar népgregorián Szent Ágota-zsolozsma; Énekek Szent László király tiszteletére (Magyar Napló, 2012), benne: Népvesperás Szent László király tiszteletére.

A népszolozsma (kis-zsolozsma, officium parvum) nem ugyanaz, mint az Egyház hivatalos zsolozsmája (az ún. papi zsolozsma). Ez utóbbi, az *Imaórák Liturgiája* (*Liturgia Horarum*) olvasott zsolozsmázásra készült könyv, melynek éneklése az Egyház hagyományai szerint vagy lehetetlen, vagy igen nagy nehézségekbe ütközik. A néppel olyan imaórákat kell énekelteni, ill. neki megtanítani, melyek ugyan a nagy zsolozsmahagyományból merítenek, de azt egyszerű formában, többször elénekelhető módon helyezik a gyakorlatba, úgy, amint ez az Egyház különféle korszakaiban működött, valamint magyar népzenei felvételeken is hallható. A papi (plébánosi) és szerzetesi részvétel ezeken a zsolozsmákon kívánatos, ugyanakkor a zsolozsmakötelezettségnek is eleget tesz: „A lelkipásztoroknak azon kell lenniök, hogy a jelentősebb imaórákat, elsősorban az esti dicséretet, legalább vasárnapokon és nagyobb ünnepeken a templomban a néppel együtt végezzék.” És: „A zsolozsma végzésére kötelezett klerikus, ha a híveknek egy csoportjával a nép nyelvén végzi el a zsolozsmát, eleget tett kötelességének”. (SC 101) A zsolozsma elimádkozása természetesen pap nélkül is lehetséges. A népszolozsma bevezetésének gyakorlata igen sokrétű, ezt az eddigi tapasztalat is megerősíti. Ünnepi vagy hétköznapi szentmise előtt vagy után (előkészületül vagy hálaadásképpen) éppúgy végezhető, mint rózsafüzérhez vagy litániához csatlakoztatva. Vasárnap vagy nagyobb ünnepeken egy vesperás a templomban liturgikus alkalmat biztosít az alkonyat óráiban, ha akkor épp nincs szentmise, és ha pap hiányában nem is lehet szentmise, akkor a nagyobb imaórákhoz áldoztatási szertartás is kapcsolható. Egyes ünnepi készületi virrasztások (pl. búcsúk alkalmával zárandokhelyeken) kiválóan bővíthetők virrasztó zsolozsmákkal, de az egynapos vagy többnapos közösségi lelkigyakorlatok liturgikus keretét is jól biztosítják a nap megszen-

telésére kijelölt órák az egyházi év bármely időszakában. Ahol több templom vagy kápolna van, ott akár zsolozsma-zarándoklat is tartható, zsolozsmával vagy annak egyes részletével megtisztelve a védőszenteket. Az egyházi iskolák reggeli vagy napközi imádságos időpontjainak is megfelelő közösségi alkalmat nyújt. Nem elhanyagolhatók ugyanakkor a zsolozsmaimádság ökumenikus szempontjai sem. A keresztény együttimádkozás minden kívánalmának eleget tesz: biblikus, történelmi a felekezetek hagyományaira nézve, anyanyelvi szövegű, könnyű és nemes zenei anyag, amelyet mindenki létező liturgiának tart.

Az Úr Jézus azt tanítja, hogy „szüntelenül imádkozni kell, és abba bele nem fáradni”. (L 18,1) Az Egyház ezt a parancsot papi és szerzetesi tagjaiban az imádság kötelességével teljesíti, melyből részestül a keresztény nép is, nemcsak kegyelmileg, hanem gyakorlati formában, jelenlétével is. Mert „az isteni zoltározás annak a mennyei himnuszéneklésnek a leánya, mely szüntelenül hangzik Isten és a Bárány trónja előtt” (VIII. Orbán pápa). Mi is csatlakozunk ehhez, hogy „zoltárainkat zengjük majd életünk minden napján az Úrnak házában”. (Is 38,20)

A népzsolozsma-misszió folytatásához szeretettel várjuk a plébánosok, szerzetesek, egyházi iskolák és a hívek jelentkezését, hogy személyes találkozással, együtt-zsolozsmázással, hangfelvételekkel és kiadványokkal segítve minél több helyen dicsérjék a szentháromságos Istent énekelt zsolozsmával, a Boldogságos Szűz Mária örömeivel a szentek közösségében.

Gödöllőn, 2012. október 11-én, a Hit Évének kezdetekor

*Balogh Piusz OPræm,
gödöllői premontrei, templomi szkólás és énekes iskolás gyermekek és fiatalok,
valamint az énekes zsolozsma elkötelezett hívei*

Elérhetőségek: pius@prem.hu / (+36)-30-225-7656

A „régí rítus” (forma extraordinaria) hírei

A római rítus ún. rendkívüli formáját gyakorló (és a Szentszékkel egységben lévő) közösségek —papjaik és híveik fiatal átlagéletkorától nem függetlenül— rendszeresen s jórészt eleven, de szolid stílusban tájékoztatnak a világhálón liturgikus életükről; sok más hasznos anyagot közölnek. Leggyakrabban a *Szent Mihály Laikus Káptalan* (Capitulum Laicorum Sancti Michaelis Archangeli/CLSMA) honlapja frissül (<http://capitulumlaiorum.blogspot.hu>), amelyet kiegészít facebook-oldaluk is (<https://www.facebook.com/clsma>). (Ennek „címlapképe” azért is megejtő nekem, mert késő gyermekkorom és ifjúkorom faluja, ma kisvárosa falusi, ún. Öregtemplomában mutatja a nagyheti káptalani gyülekezetet.) A közösség a városligeti „jáki” kápolnabeli kezdetek (2006–2007)